

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Mosis sapientia, quam extranei quoque sapientes tum admirati, tum
imitati sunt, & de Daniele, & de tribus pueris. Cap. XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

CONSTANTINI ORATIO

dētia & modestiē particeps fieret, legisq; à seruatore sancitē imperio per omniū fere animos propagato, & pietas sincera roboraretur, & vana penit⁹ deleretur superstitio. Cuius gratia nō solū animalium rationis expertiū cades factæ fuerūt, sed etiā homines ex sacrificati & nefanda plenaq; sceleris, altaria excogitata, idq; legibus Assyriorum, Aegyptiorūq;, qui statuis, vel ex are fufis, vel ex alia materia fabricatis, iustas piasq; animas victimarum loco maētarent. Proinde fructum dignum tali religione tulerunt. vt illud: Memphis vastabitur & Babylon, & Solitariae desertaq; ab incolis, vna cum diis patriis relinquetur. Atque ista non auditione accipiens dico, sed ipse praesens oculis aspexi, miserabilisq; fortunae istarum ciuitatum spectator fui. Moyses porro ex Dei mandato regionem Pharaonis per illud tempus potentissimi labefactauit. Quem insolentia elatum perfregit, & exercitum eius plurimarum fortissimarūq; gentium victorem praesidiis munitum, armisq; instructum, non coniectione telorum, non iaculorum ictu, sed sola precatione, & obtestatione supplici deleuit.

De Moysis sapientia, quam extranei quoque sapientium admirati, tum imitati sunt, & de Daniele, & de tribus pueris.

C A P. X V I I.

NVllus autem illo populo beatior, vel fuit aliquando, vel iam esset, si non animos suos à spiritu sancto, tanquam abdicatione quadam abalienauisset. At quid de Moysē pro dignitate satis dici potest? Qui populum confusione quadam turbatum, in ordinē redegit: qui leui persuasionē & modestia eorum animos tranquillauit: qui illis pro seruitute libertatem reddidit, qui pro mœstitia lætitiā attulit, qui eousque eorum sensim prouexit animos, vt illi ipsi graui admodum in contrariam partem facta imitatione, & prospero rerum præclare gestarum euentu, superbe & insolenter se efferrent: qui etiam tantū illis, qui ipsum ætate anteerant sapientia præstitit, vt sapientes & philosophi à Gentilibus plurimum prædicati, eius sapientiæ æmuli & imitato res existerent. Pythagoras enim eius sapientiam imitatus, vsque eo propter modestiam omnium sermone cele-

celebrabatur, vt Platoni homini plane modestissimo eius continentia, tanquam exemplar ad imitationem proponeretur. Daniel porro qui futura vaticinatus est, eximia in primis magnanimitatis officium sedulo obiens, moribus & totius vitæ præstantia excellens, quantum & quàm asperum laborem exantlauerit, iussu Tyranni (cui nomen erat Nabuchodonosor) tum Syriæ imperium obtinentis? Cuius quidem stirpe deleta, augusta illa & ingens potestas ditioq; ad Persas delapsa peruenit. Tyranni illius opes, & importunum nefariæ religionis studium, vsque ad hoc tempus famæ celebritate peruagata sunt. Adde huc metallorum cuiusque generis ad deos ornandos magnificentiam, templorum fastigia ad immensam altitudinem erecta, detestabiles religionis leges ad crudelitatem institutas. Quæ omnia Daniel, propter integram & inuiolatam erga verum Deum pietatem, contemnens, importunum Tyranni studium, grauis cuiusdam cladis causam fore diuinavit. Verum ne utique tyranno persuasit. Ingens enim diuitiarum affluentia erat impedimento, quo minus ad meliorem mentem rediret. Quippe princeps iste tandem feram illius mentis immanitatem, dum iustum virum bestiis ferocibus dilaniandum tradi iubebat, perspicue patefecit. Quid item de generosa fratrum, quos posteri imitati, fidem Christi seruato ad summam gloriam extulerunt, in martyrio subeundo consensione dicam: Qui in ignis incendio, in fornace ardente, inque suppliciis aliis ad membra exedenda paratis, illæsi extiterunt, castoque corporum obiectu, rogi flammam in fornace circumiectas ab se depulerunt. Daniel autem postquam Assyriorum regnum fulminum iactu excisum ad nihilum venerat, diuina prouidentia ad Cambysem Persarum regem delatus est. At inuidia illic etiam eum est infectata, cui accesserunt perniciosæ magorum insidiæ. Quinetiam pericula magna multaq; secuta sunt, Ex quibus omnibus Christi prouidentia opem ferente liberatus, propter spectatam cuiusque generis virtutem, facile primas obtinuit. Nam magi eum ter in dies singulos preces fundentem, magnaque, egregia, & memorabilia edentem facinora, propter crebram precationum exercitationem in crimine vocare. Tantam eius vim virtutemq; admodum periculosam

Tres pueri.

CONSTANTINI ORATIO

esse, apud principem calumniari, eiq; persuadere cœperunt, ut idem ille, qui in commune Persis tot tantorumque bonorum author fuisset, feris leonibus pro pastu obijciendus condemnaretur. Quare Daniel non ad interitum condemnatus, sed ad perpetuam famæ ac nominis sui celebritatem in lacum conclusus fuit: qui cum inter medias bestias verfaretur, eas leniores mansuetioresq;, quàm qui illum ibi cõclusissent, comperit. Nam omnes illas natura sua rabidas precatione quæ mansuetudini & modestiæ suæ subsidio fuit, cicures ac mites effecit. De quibus cum Cambyfes certior factus esset (non enim poterat fieri, ut tantæ tamque diuinæ virtutis præclare res gestæ in obscuro laterent) eorum quæ nunciabantur, sicut admiratione plane obstupuit, ita eum pœnituit, maleuolis magorum calumniis tam facile persuasum. Veruntamen illud spectaculum ipse suis oculis conspici voluit: qui cum virum, vtraque manu cælum versus sublata, Christum laude celebrare, & leones substractos, hominis vestigia quodâ modo venerari cerneret: confestim magos qui ipsi persuasissent, eidem addixit supplicio, & in speluncam leonum compegit. Bestiæ autem, quæ paulo ante Danieli blanditiæ fuissent, magos adortæ, eos totos, sicut earum natura fert, deuorarunt.

De Sybilla Erythræa, quæ in fatidicorum carminum suorum acrostichide, hoc est, primis cuiusque carminis elementis, Christi passionem exprimit, est autem acrostichis, Iesus Christus Dei filius seruator cruz.

CAP. XVIII.

Occurrit etiam in hoc loco ad commemorandum, testimoniũ quoddam de Christi diuinitate, ab illis, qui à fide nostra alieni sunt petitum. Nam illi qui ei tam contumeliose obtrectant, si vel suis ipsorum testimoniis fidem tribuere voluerint, ex iisdem fatis poterunt intelligere, illum & Deum, & Dei filium esse. Sybilla enim Erythræa, quæ se sexta post diluuium ætate fuisse affirmat, Quæq; sacerdos erat Appollinis: corona similiter cum Deo illo, quæ colebat, redimita: quæ etiam tripodem serpentis amplexu circumplicatum, obseruans, iis qui quicquam ab ipsa sciscitabantur, respondit se parentum inciticia illi cultui dicatam fuisse,